

กรณีศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมาตรฐาน การผลิตไวน์ในราชอาณาจักรไทยกับต่างประเทศ*

COMPARATIVE CASE STUDY OF LEGAL MEASURES REGULATING WINE PRODUCTION STANDARDS IN THE KINGDOM OF THAILAND AND ABROAD

ชูเดช พันทวี, รัฐชฎา ฤาแรง

Chudet Phanthawi, Radchada Lurang

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Western University

Corresponding Author E-mail: empi.com15@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาความเป็นมา แนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในราชอาณาจักรไทยและต่างประเทศ 2. ศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในราชอาณาจักรไทยว่ามีปัญหาอย่างไร ควรแก้ไขอย่างไร 3. ศึกษาเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในต่างประเทศที่มีความเหมาะสม เพื่อนำมาปรับใช้กับกฎหมายไทยให้เกิดประสิทธิภาพทัดเทียมนานาชาติ โดยวิธีการดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับกลุ่มประชากรตัวอย่างที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่กำลังดูแลพนักงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาคเอกชน นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านไวน์ (Sommelier) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติตลอดจนวิเคราะห์เชิงสถิติเบื้องต้นโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ มาทำการวิเคราะห์และสรุปผลเชิงการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยพบว่า การผลิตไวน์ที่บ้านของราชอาณาจักรไทยไม่ได้มาตรฐานสากล การผลิตไวน์ในราชอาณาจักรไทยยังไม่มีกฎหมายที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะอีกทั้งไม่มีหน่วยงานกำหนดมาตรฐานการผลิตไวน์อย่างชัดเจนไวน์ที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยไม่มีคำบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของไวน์จึงทำให้ไม่ได้มาตรฐานสากลเทียบเท่ากับไวน์ซึ่งผลิตในต่างประเทศ

คำสำคัญ: มาตรการทางกฎหมาย; ไวน์; การควบคุมมาตรฐาน

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To study the background, concepts and theories related to the legal measures for controlling the wine production standards in the Kingdom of Thailand and abroad, 2. To study the problems, facts and legal issues concerning the legal measures for controlling the wine production standards in the Kingdom of Thailand and how they should be solved. 3. To study and recommend legal measures to control wine production standards in foreign countries that were appropriate. to be adapted to Thai law to achieve efficiency comparable to other civilized countries The method of conducting this research was the qualitative research by document research and questioning from the sampled population. by conducting in-depth interviews with a sample of the population who were government agency. related staff, private sectors, academicians and wine experts (Sommelier) to obtain primary data (Primary Data), both theoretical and practical, as well as preliminary statistical analysis based on data obtained from the survey, analyzed and drew conclusions about research studies.

The results of the research revealed that the domestic wine production of the Kingdom of Thailand did not meet international standards. The wine production in the Kingdom of Thailand did not have a specific law and there was no clear standard setting agency for wine production in the Kingdom. Thailand did not have indication of the quality of the wines, so it did not meet international standards as well as wines produced in foreign countries.

Keywords: Legal Measures; Wine; Standard Control

บทนำ

ประวัติความเป็นมาของการผลิตไวน์ของประเทศในโลกลี้มีความเป็นมาอย่างยาวนานไม่ต่ำกว่า 9,000 ปี ไวน์เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญจากผลองุ่น (Grapes) ที่แตกหักหรือน้ำองุ่นคั้นที่เกิดการหมักขึ้นเองตามธรรมชาติซึ่งในสมัยนั้นไม่มีใครทราบว่าเป็นเพราะสาเหตุใด ในปี ค.ศ. 1860 ได้มีนักวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงชาวฝรั่งเศสชื่อหลุยส์ ปาสเตอร์ เป็นคนแรกที่ใช้กล้องจุลทรรศน์ส่องดูหยดน้ำองุ่นที่เกิดการหมักตามธรรมชาติได้พบจุลินทรีย์รูปร่างต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการหมักในน้ำองุ่น ต่อมานักวิทยาศาสตร์รุ่นหลังได้ทำการแยกจุลินทรีย์และจำแนกสายพันธุ์ทางวิชาการในห้องปฏิบัติการจึงทำให้ทราบเชื้อสายพันธุ์จุลินทรีย์แต่ละชนิดว่าชนิดใดหมักน้ำองุ่นแล้วได้ไวน์คุณภาพดีชนิดใดทำให้ไวน์เสีย ต่อมาจึงมี

การปรับปรุงกระบวนการหมักเพื่อเพิ่มคุณภาพของไวน์ที่หมักโดยเดิมเชื้อยีสต์บริสุทธิ์ที่คัดเลือกแล้วลงไปใต้น้ำอุณหภูมิจึงทำให้ได้ไวน์ที่มีคุณภาพตามต้องการไม่ต้องเสี่ยงเหมือนการหมักโดยใช้เชื้อยีสต์ตามธรรมชาติอุตสาหกรรมการผลิตไวน์จึงพัฒนาและก้าวหน้าเป็นลำดับ (ประดิษฐ์ ทรัพย์วัฒนา, 2546) ไวน์คุณภาพเยี่ยมยอดนั้นจะต้องปลูกองุ่นที่ละติจูดที่ 30-50 องศาเหนือและ 30-40 องศา พื้นที่ปลูกองุ่นผลิตไวน์ที่มีชื่อเสียงมากจะอยู่ทางแถบซีกโลกทางตอนเหนือ ได้แก่ สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐอิตาลี ราชอาณาจักรสเปน และประเทศต่าง ๆ ในยุโรป ตะวันออกรวมทั้งในสหรัฐอเมริกาส่วนทางด้านซีกโลกใต้ประกอบด้วยสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ เครือรัฐออสเตรเลีย (อูรวาดี แก้วละเอียด, 2550) การผลิตไวน์จากผลองุ่นในราชอาณาจักรไทย เริ่มมีการส่งเสริมให้มีการผลิตไวน์โดยมีคำสั่งกระทรวงการคลังที่ 172/2534 ในปี พ.ศ.2534 มีการขออนุญาตตั้งโรงงานผลิตไวน์ที่ได้มาตรฐานสากลจำนวน 3 แห่งแต่ไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร (ช่อผกา แก้วใหญ่ และคณะ, 2542) ต่อมาปี 2545 รัฐบาลของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร มีนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) สนับสนุนให้ผลิตไวน์พื้นบ้านมีการส่งเสริมให้ผลิตไวน์พื้นบ้านซึ่งทำจากองุ่นและผลไม้อื่น ๆ ภายใต้หลักเกณฑ์ตามมาตรฐานท้ายประกาศของกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผลิตสุราเพื่อการค้าและการนำสุราออกจากโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อตรวจวิเคราะห์ในขั้นตอนการผลิต ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2566 และเงื่อนไขในการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไวน์ (มอก.2089-2564) รวมทั้งมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมชุมชน (มพช.) ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวมีข้อกำหนดการตรวจมาตรฐานเฉพาะสารเคมีที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภคเท่านั้น ไม่มีข้อกำหนดการตรวจมาตรฐานของสารเคมีที่บ่งบอกถึงคุณภาพของไวน์ เช่น ปริมาณกรดน้ำส้ม (Acetic Acid) หรือกรดระเหย ซึ่งเกิดจากเชื้อแบคทีเรียทำให้ไวน์มีกลิ่นฉุนเปรี้ยว จึงทำให้ไวน์พื้นบ้านที่ผลิตในประเทศไทยไม่ได้คุณภาพและมาตรฐานสากล ต่างจากไวน์ซึ่งผลิตจากโรงงานที่ได้รับอนุญาตในปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 8 แห่งและด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้บริโภคจึงเหมารวมว่าไวน์ไทยไม่ได้มาตรฐานสากล ผู้บริโภคไวน์ในประเทศจึงหันไปบริโภคไวน์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2564)

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการวิจัยมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในราชอาณาจักรไทยโดยเสนอให้มีกฎหมายควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ไวน์เป็นการเฉพาะ และเห็นควรให้มีหน่วยงานซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องการผลิตไวน์เป็นการเฉพาะเป็นผู้ควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ทั้งนี้โดยเห็นควรกำหนดให้ไวน์ที่ผลิตในประเทศไทยต้องมีค่าบ่งบอกที่แสดงคุณภาพของไวน์เพื่อยกระดับให้ไวน์ที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยได้มาตรฐานสากลเทียบเท่ากับไวน์ต่างประเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในราชอาณาจักรไทยและของต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในราชอาณาจักรไทย
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในต่างประเทศและในราชอาณาจักรไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน คือ ข้าราชการกรมสรรพสามิต พนักงานสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พนักงานสำนักงานมาตรฐานสินค้าการเกษตรและอาหารแห่งชาติ กรรมการสมาคมไวน์ไทย และผู้ผลิตไวน์ไทย นักวิชาการด้านไวน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และกรรมการสมาคมซอมเมอลิเยร์แห่งประเทศไทย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เอกสารปฐมภูมิ (Primary Source) คือ ได้จากการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ในหัวข้อ 1. ในหัวข้อ ไวน์พื้นบ้านของไทยได้มาตรฐานสากลหรือไม่ 2. ประเทศไทยควรมีหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์เป็นการเฉพาะหรือไม่ 3. ไวน์ที่ผลิตในประเทศต้องมีค่าบ่งบอกมาตรฐานหรือไม่

3.2 เอกสารทุติยภูมิ (Secondary Source) คือ ได้จากหนังสือ บทความทางวิชาการ ทฤษฎี วรรณกรรม รายงานการวิจัยและตลอดจนศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ. 2560

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศตลอดจนศึกษามาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในราชอาณาจักรไทยเพื่อนำมาวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากข้อมูลดังกล่าว

ผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 พบว่ามีทฤษฎีที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ทฤษฎีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Theory of Comparative Advantage) หมายถึง การได้เปรียบต้นทุนเชิงเปรียบเทียบก็สามารถที่จะทำให้เกิดการค้าระหว่างประเทศได้

1.2 ทฤษฎีบูรณาการ (Integration Theory) บูรณาการ หมายถึงการที่รัฐทั้งหลายมารวมมือกันเพื่อแสวงหาความมั่นคงสันติภาพและความร่วมมือในด้านต่าง ๆ

นอกจากนั้นผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 หากโหนดที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยมีมาตรฐานสากลตามที่ได้ทำการวิจัย คือ 1. มีกฎหมายควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์เป็นการเฉพาะ 2. มีหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์เป็นการเฉพาะ 3. ไวน์ที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยต้องมีค่าบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของไวน์ เมื่อนำทฤษฎีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบและทฤษฎีบูรณาการมาปรับใช้ หลังยุคของสงครามเย็นยุติลงหลายประเทศมีความร่วมมือทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้นจึงทำให้การค้าระหว่างประเทศขยายตัวยิ่งขึ้น หลายประเทศมีความร่วมมือทางการค้าอย่างบูรณาการ หากโหนดที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยได้มาตรฐานสากลจะเป็นการส่งเสริมการอุตสาหกรรมไวน์ไทยในตลาดโลกให้เติบโตยิ่งขึ้น

2. ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่ามีปัญหาที่สำคัญ 3 ประการ คือ

2.1 ไวน์ซึ่งผลิตตามมาตรฐานภาคบังคับของกรมสรรพสามิต รวมทั้งไวน์ซึ่งผลิตตามมาตรฐานของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไม่ว่าจะเป็นไปตามมาตรฐาน มอก. 2089-2564 หรือมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มพช. ล้วนมีกระบวนการผลิตที่ยังไม่ได้มาตรฐานสากลเมื่อเทียบกับไวน์ซึ่งผลิตในต่างประเทศ เช่น สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐอิตาลี ราชอาณาจักรสเปน สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐชิลี

2.2 ราชอาณาจักรไทยไม่มีหน่วยงานในการควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์เป็นการเฉพาะมีเพียงกรมสรรพสามิตซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรตามพระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ.2560 และยังมีหน้าที่ออกใบอนุญาตผลิตสุรา สุราแช่ รวมทั้งไวน์อีกด้วย ประกอบกับกรมสรรพสามิตไม่มีนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านไวน์เป็นการเฉพาะ ดังนั้นกรมสรรพสามิตจึงกำหนดมาตรฐานการผลิตเพียงแค่ความปลอดภัยสำหรับผู้บริโภคเท่านั้น โดยมีได้กำหนดมาตรฐานไวน์ไว้ตามมาตรฐานสากลจึงทำให้ไวน์ที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยตามมาตรฐานของกรมสรรพสามิตไม่ได้มาตรฐานสากลเมื่อเทียบกับไวน์ต่างประเทศ

2.3 ไวน์ที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยไม่มีค่าบ่งบอกคุณภาพและมาตรฐานของไวน์เมื่อเทียบกับไวน์ที่ผลิตในต่างประเทศ สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐอิตาลี ราชอาณาจักรสเปน ไวน์ที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยคงมีเพียงฉลากที่มีข้อความตามประกาศกรมสรรพสามิตเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผลิตสุราเพื่อการค้าและการนำสุราออกจากโรงงาน

อุตสาหกรรมเพื่อตรวจวิเคราะห์ในขั้นตอนการผลิต พ.ศ. 2566 ข้อ 4.3 เท่านั้นซึ่งไม่มีข้อความที่บ่งบอกถึงคุณภาพและมาตรฐานของไวน์

3. ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่ามาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในต่างประเทศและในราชอาณาจักรไทย มีดังนี้

3.1 สาธารณรัฐฝรั่งเศส เป็นไปตามกฎหมายกฤษฎีกาปี 1935 ชื่อเต็มในภาษาฝรั่งเศสว่า Appellation d'Origine Contrôlée 1935 ทั้งนี้ โดยบทบัญญัติควบคุมทั่วไปของไวน์แห่งกานีตทั้งหมดสาธารณรัฐฝรั่งเศสเป็นไปตาม ประมวลกฎหมายการประมงในชนบทและทางทะเล(Code Rural Et De La Peche Maritime) มาตรา ร.641 -1 ถึง ร.641-10 เล่มที่ 5 ลักษณะที่ 4 บทที่ 2 ส่วนที่ 1 หมวดย่อย 3 เล่มที่ 5 ลักษณะที่ 4 บทที่ 2 ส่วนที่ 2 หมวดย่อย 1 และรหัส L 642-11-บทที่ 2 ส่วนที่ 2 หมวดย่อย 2 ของส่วนนิติบัญญัติ (Institut National de l'origine et de la qualite, 2022)

ตารางที่ 1 การจำแนกมาตรฐานไวน์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส

Vin de Table	ไวน์ประจำโต๊ะอาหาร เป็นไวน์ที่มีคุณภาพต่ำสุด
Vin de Pays	ไวน์ชนบทหรือ Local หรือ Country wine
Vin Délimité de Qualité Supérieur	ไวน์คุณภาพระดับ VDQS เป็นไวน์คุณภาพดี กำลังจะก้าวขึ้นสู่ระดับ AOC
Appellation d'Origine Contrôlée	AOC หรือ AC เป็นไวน์คุณภาพดีถึงดีมาก AOC ระดับตำบลหรือหมู่บ้านยังแบ่งเป็นไวน์ระดับ Crus Bourgeois, Cru Classe, Grand Cru Classe

เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายของราชอาณาจักรไทยแล้วปรากฏว่าสาธารณรัฐฝรั่งเศส มีกฎหมายควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ มีหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ และมีการแสดงคำบ่งบอกคุณภาพและมาตรฐานไวน์แต่ราชอาณาจักรไทยไม่มี

3.2 สาธารณรัฐอิตาลี (Goria's Law 164/1992) มีกฎหมายฉบับที่ 930/1963 ชื่อ ลอว์ ออฟ เมดิโอคริตี (Law of Mediocrity) เป็นกฎหมายควบคุมการผลิตไวน์กำหนดพื้นที่ทางภูมิศาสตร์เรียกว่า เดโนมินาซีโอ ดิ ออริจินิ คอนโตรลลาต้า (Denominazione di Origine Controllata) โดยในระยะแรกมีการตรากฎหมายฉบับที่ 930/1963 ต่อมาเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นาย โจวานนี กอเรีย (Giovanni Goria) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของประเทศอิตาลี ในขณะนั้นจึงได้เสนอกฎหมายชื่อ New Disciplinary Code for Denomination of Wine of Origine ต่อคณะกรรมการไวน์ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา (Wine Chamber of Deputies and Senate) โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวได้ผ่านการรับรองและมีผลบังคับใช้ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 1992 และใช้มาจนถึงปัจจุบันเป็นกฎหมายฉบับที่ 164/1992 เรียกสั้น ๆ ว่า Goria's Law

ตารางที่ 2 การจำแนกมาตรฐานไวน์ของสาธารณรัฐอิตาลี

DOCG	ไวน์เกรดที่มีคุณภาพสูงเทียบกับไวน์ฝรั่งเศสก็น่าจะเทียบได้
(Denominazione di Origine Controllate Garantita)	กับระดับ Crus ของฝรั่งเศส
DOC	เป็นไวน์คุณภาพมาตรฐานเทียบเท่ากับไวน์ AOC
(Denominazione di Origine Controllata)	(Appellation d'Origine Contrôlée) ของฝรั่งเศส
IGT	เทียบเท่ากับ vin de pays ของฝรั่งเศสประกาศใช้เมื่อปี
(Indicazione Geografica Tipica)	1994
Vino da Tavola	เทียบได้กับ Table Wine หรือ Vins de Table ของฝรั่งเศส

เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายของราชอาณาจักรไทยแล้วปรากฏว่า สาธารณรัฐอิตาลี มีกฎหมายควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ มีหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ และมีการแสดงคำบ่งบอกคุณภาพและมาตรฐานไวน์แต่ราชอาณาจักรไทยไม่มี

3.3 ราชอาณาจักรสเปน กฎหมายไวน์ของสเปนสร้างระบบ Denominación de Origen (DO) ในปี 1932 ซึ่งได้รับการแก้ไขในภายหลังในปี 1970 และได้รับการปรับปรุงเมื่อเร็ว ๆ นี้ในปี 2016 เพื่อเรียกว่ามาตรฐาน DOP Denominación De Origen Protegida ชื่อแหล่งกำเนิดที่ได้รับการคุ้มครอง มี Consejo Regulador ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยงานควบคุมที่บังคับใช้กฎระเบียบและมาตรฐานของ DOP ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติด้านการปลูกองุ่นและการผลิตไวน์ ภายใต้สถานะ DOP จะต้องส่งไวน์ของตนไปที่ห้องปฏิบัติการ Consejo Regulador และทดลองชิมไวน์สำหรับการทดสอบและประเมินผลไวน์ที่ได้รับสถานะ DOP จะมีตราประทับประจำภูมิภาคของ Consejo Regulador บนฉลากหลังจากที่สเปนยอมรับในสหภาพยุโรปกฎหมายไวน์ของสเปนได้ถูกนำมาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับระบบอื่นๆของยุโรปการพัฒนานี้ คือ ระบบการจำแนกประเภทห้าระดับที่ปกครองโดยเขตปกครองตนเองแต่ละแห่ง ไม่ใช่พื้นที่ของตนเองหรือภูมิภาคไวน์ที่มีเขตแดนทับซ้อนกับชุมชนของตนเองอื่น ๆ (เช่น Cava Rioja

และ Jumilla) มีการบริหารงานโดย Instituto Nacional de Denominaciones D'Origen ซึ่งตั้งอยู่ในกรุงมาดริด

ตารางที่ 3 การจำแนกมาตรฐานไวน์ของราชอาณาจักรสเปน

DOP (Denominación De Origen Protegida)	ชื่อแหล่งกำเนิดที่ได้รับการคุ้มครองเป็นแกนนำของระบบควบคุมคุณภาพของไวน์สเปน แต่ละภูมิภาคจะอยู่ในการควบคุมของ Consejo Regulador
DOCa/D (Denominación De Origen Calificada)	เทียบเท่ากับ DOCG ของอิตาลีและระดับ Crus ของฝรั่งเศส
DO (Denominación De Origen / Denominació D'origen)	ไวน์คุณภาพหลักซึ่งควบคุมโดย Consejo Regulador
VP (Vino De Pago)	ไวน์ชั้นเดียวคุณภาพสูงซึ่งบางกรณีอาจมี DO หรือ VdIT หมวดหมื่น ก่อตั้งในปี 2546
VC (Vino De Calidad Con Indicación Geográfica)	ไวน์คุณภาพพร้อมข้อบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หมวดหมื่น ก่อตั้งในปี 2546
VdM (Vino De Mesa)	เทียบเท่าไวน์ดั่งโต๊ะหรือ Table Wine

เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายของราชอาณาจักรไทยแล้วปรากฏว่า สาธารณรัฐอิตาลี มีกฎหมายควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ มีหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ และมีการแสดงคำบ่งบอกคุณภาพและมาตรฐานไวน์แต่ราชอาณาจักรไทยไม่มี

3.4 สหรัฐอเมริกา เป็นตามข้อบังคับขอบเขตของ American Viticultural Area (AVA) เป็นเขตปลูกองุ่นไวน์ที่กำหนดในสหรัฐอเมริกาก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1978 โดยหน่วยงานที่ชื่อว่า สำนักงานภาษีและการค้าแอลกอฮอล์และยาสูบ (Alcohol and Tobacco Tax and Trade Bureau : TTB) โดย TTB กำหนด AVA ประมวลกฎหมายของรัฐบาลกลางแห่งสหรัฐอเมริกา เล่มที่ 27 เรื่อง แอลกอฮอล์ ผลิตภัณฑ์ยาสูบ และอาวุธปืน (U.S. Code of Federal Regulation Title 27) ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับส่วนนี้คือ ตอนที่ 24 เรื่องไวน์ (Alcohol and Tobacco Tax and Trade Bureau, 2022)

เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายของราชอาณาจักรไทยแล้วปรากฏว่า สหรัฐอเมริกามีกฎหมายควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ มีหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ แต่ไม่มีการแสดงคำบ่งบอกคุณภาพและมาตรฐานไวน์ ส่วนราชอาณาจักรไทยไม่มีกฎหมายควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ ไม่มีหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ และไม่มีการแสดงคำบ่งบอกคุณภาพและมาตรฐานไวน์

3.5 ราชอาณาจักรไทย

3.5.1. พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

มาตรา 152 บัญญัติว่า สุราแช่ หมายความว่า สุราที่ไม่ได้กลั่นและหมายรวมถึงสุราแช่ที่ได้ผสมกับสุรากลั่นแล้วโดยมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรี

มาตรา 153 บัญญัติว่า ผู้ใดประสงค์จะผลิตสุราหรือมีเครื่องกลั่นสำหรับผลิตสุราไว้ในครอบครองให้ยื่นขออนุญาตต่ออธิบดีและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา 153 นี้ให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต ประกาศกรมสรรพสามิตเรื่องหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการผลิตสุราและการนำสุราออกจากโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อตรวจวิเคราะห์ในขั้นตอนการผลิต พ.ศ. 2566 ลงวันที่ 26 มกราคม 2566

ข้อ 2 ไวน์ หมายความว่า สุราแช่ที่ได้จากการหมักผลไม้จำพวกองุ่นหรือผลิตภัณฑ์จากผลองุ่น

ข้อ 3 ผู้ได้รับใบอนุญาตผลิตสุราต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับกรรมวิธีการผลิตสุราและการใช้วัตถุดิบ ดังนี้

3.1 ผู้ได้รับใบอนุญาตผลิตสุราสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมสุราแช่ขนาดเล็กและโรงงานอุตสาหกรรมสุราแช่ขนาดกลาง ต้องผลิตสุราแช่โดยการนำวัตถุดิบ

ซึ่งเป็นผลไม้ หรือน้ำผลไม้ หรือผลผลิตทางการเกษตรใด ๆ ไปหมักกับเชื้อสุรา โดยจะมีการผสมกับสุรากลั่นด้วยหรือไม่ก็ได้ โดยให้แจ้งชนิดและสัดส่วนวัตถุดิบที่เป็นสาระสำคัญที่ใช้ผลิตสุราแช่ให้สรรพสามิตพื้นที่แห่งท้องที่ที่โรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ทราบด้วย กรรมวิธีการผลิตสุราตามวรรคก่อนให้เป็นไปตามมาตรฐานอุตสาหกรรมสุราซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ข้อ 7.3 กำหนดไว้ว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตผลิตสุราทุกชนิดต้องผลิตสุราที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดท้ายประกาศนี้ เว้นแต่เอทานอลและสุราสามทับ ให้มีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในต่างประเทศและของประเทศไทย

ประเทศ	ไทย	ฝรั่งเศส	อิตาลี	สเปน	สหรัฐอเมริกา
1. กฎหมายควบคุมมาตรฐานไวน์	ไม่มี	มี	มี	มี	มี
2. มีหน่วยงานควบคุมมาตรฐานไวน์	ไม่มี	มี	มี	มี	มี
3. แสดงค่าบ่งบอกคุณภาพและมาตรฐานไวน์	ไม่มี	มี	มี	มี	ไม่มี

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า 1. สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีกฎหมายควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ มีหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ และมีการแสดงค่าบ่งบอกคุณภาพและมาตรฐานไวน์ แต่ราชอาณาจักรไทยไม่มี 2. สาธารณรัฐอิตาลี มีกฎหมายควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ มีหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ และมีการแสดงค่าบ่งบอกคุณภาพและมาตรฐานไวน์ แต่ราชอาณาจักรไทยไม่มี 3. ราชอาณาจักรสเปน มีกฎหมายควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ มีหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ และมีการแสดงค่าบ่งบอกคุณภาพและมาตรฐานไวน์ แต่ราชอาณาจักรไทยไม่มี 4. สหรัฐอเมริกา มีกฎหมายควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ มีหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ แต่ไม่มีการแสดงค่าบ่งบอกคุณภาพและมาตรฐานไวน์ ส่วนราชอาณาจักรไทยไม่มีกฎหมายควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ ไม่มีหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ และไม่มีการแสดงค่าบ่งบอกคุณภาพและมาตรฐานไวน์ ผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางกฎหมายควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศสเหมาะสมที่จะนำมาปรับแก้ไขกฎหมายควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในราชอาณาจักรไทย

อภิปรายผลการวิจัย

1. งานวิจัยนี้พบว่ามีความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งมีหลักสำคัญของทฤษฎีนี้มีอยู่ว่าประเทศควรจะผลิตสินค้าที่ตนผลิตได้ดีที่สุด สอดคล้องกับทฤษฎีบูรณาการมีหลักสำคัญว่าการที่รัฐทั้งหลายมารวมมือกันเพื่อแสวงหาความมั่นคงสันติภาพและความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ดังงานวิจัยของสุรชัย จันทร์จรัส (2554) เรื่อง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ซึ่งได้ทำการวิจัยสาระสำคัญของทฤษฎีความได้เปรียบ

เชิงเปรียบเทียบของเดวิด ริคาโด ไว้ว่าการได้เปรียบต้นทุนเชิงเปรียบเทียบสามารถทำให้เกิดการค้าระหว่างประเทศได้ และงานวิจัยของจุฑาทิพ คล้ายทับทิม (2553) เรื่องหลักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งได้ทำการวิจัยไว้ว่าภายหลังหมดสงครามเย็นการขยายตัวทางการค้าระหว่างประเทศ การแข่งขันทางเศรษฐกิจและการกีดกันทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องร่วมมือกันทางเศรษฐกิจอย่างบูรณาการตามทฤษฎีบูรณาการของเบลลา บาลาสซา (Bela Balassa)

ซึ่งในราชอาณาจักรไทยยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ดังนั้นจึงไม่สามารถนำผลการวิจัยแต่ละข้อมาเปรียบเทียบความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้อื่นที่ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมไว้ได้

งานวิจัยนี้พบว่ามีปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมาย คือ หนึ่งปัญหาการผลิตไวน์ของราชอาณาจักรไทยไม่ได้มาตรฐานสากล สองปัญหาราชาอาณาจักรไทยไทยไม่มีหน่วยงานกำหนดมาตรฐานการผลิตไวน์ สามปัญหาไวน์ที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยมิได้กำหนดให้มีเครื่องหมายที่แสดงค่าบ่งบอกคุณภาพของไวน์ซึ่งในราชอาณาจักรไทย

ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส คือ กฎหมาย Appellation d'Origine Contrôlée 1935 มี คณะกรรมการ Institut National Des Appellations D'origine (INAO) เป็นหน่วยงานที่ควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์และมีการจัดชั้นคุณภาพของไวน์ออกเป็น 4 ระดับ มาปรับใช้กับกฎหมายของราชอาณาจักรไทยซึ่งจะทำให้มาตรฐานการผลิตไวน์ของราชอาณาจักรไทยได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพสูงสุดทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ

ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่าแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในราชอาณาจักรไทยที่ดีที่สุด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในราชอาณาจักรไทย หรือยกร่างเป็นกฎหมายใหม่โดยให้บัญญัติหัวข้อต่อไปนีไว้ในร่างพระราชบัญญัติควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ของราชอาณาจักรไทย (ฉบับที่ 1) พ.ศ.

1. ควรจัดให้มีองค์กรและหน่วยงานที่จะคอยกำกับ ดูแล และควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในราชอาณาจักรไทย เพื่อยกระดับให้ไวน์ที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยเป็นไวน์ที่มีมาตรฐานสากลเทียบเท่ากับนานาชาติประเทศ

2. ในพระราชบัญญัติดังกล่าวควรจัดให้มีหน่วยงานหรือคณะกรรมการควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ของราชอาณาจักรไทย เพื่อทำหน้าที่คอยกำกับ ดูแล และควบคุมมาตรฐานการผลิตไวน์ในราชอาณาจักรไทย เพื่อยกระดับให้ไวน์ที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยเป็นไวน์ที่มีมาตรฐานสากลเทียบเท่ากับนานาชาติประเทศ

3. ในพระราชบัญญัติดังกล่าวควรบัญญัติให้โหนดที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยต้องมีค่าบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของโหนดเพื่อยกระดับให้โหนดที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยเป็นโหนดที่มีมาตรฐานสากลเทียบเท่านานาชาติอารยประเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ต้องบัญญัติให้มืองค์กรหรือหน่วยงานที่จะคอยกำกับดูแลและควบคุมมาตรฐานการผลิตโหนดในราชอาณาจักรไทยให้มีมาตรฐานสากล
2. ต้องบัญญัติให้มีหน่วยงานหรือคณะกรรมการควบคุมมาตรฐานการผลิตโหนดของราชอาณาจักรไทย เพื่อทำหน้าที่คอยกำกับ ดูแล และควบคุมมาตรฐานการผลิตโหนดในราชอาณาจักรไทยให้มีมาตรฐานสากล
3. ต้องบัญญัติให้โหนดซึ่งผลิตในราชอาณาจักรไทยต้องมีค่าบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของโหนด

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ต้องปรับปรุงแก้ไขประกาศกรมสรรพสามิตเรื่องหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการผลิตสุราและการนำสุรารอกจากโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อตรวจวิเคราะห์ในขั้นตอนการผลิต พ.ศ.2566 ลงวันที่ 26 มกราคม 2566 โดยแก้ไขมาตรฐานคุณภาพโหนด สปาร์กลิงโหนด และสุราแช่ ซึ่งอยู่ท้ายประกาศดังกล่าวให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมาตรฐานการผลิตสุราแช่ผลไม้ในราชอาณาจักรไทย โดยยกร่างเป็นพระราชบัญญัติฉบับใหม่ ได้แก่ร่างพระราชบัญญัติควบคุมมาตรฐานการผลิตสุราแช่ผลไม้ของราชอาณาจักรไทย(ฉบับที่1) พ.ศ. เพื่อให้เป็นหลักเกณฑ์และเป็นรูปธรรมสามารถบังคับได้เป็นการทั่วไป

เอกสารอ้างอิง

- จุฑาทิพ คล้ายทับทิม. (2553). *หลักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ช่อผกา แก้วใหญ่ และคณะ. (2542). โหนดไทยสินค้าตัวใหม่ที่น่าสนใจ. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*, 36(1), 55-60.
- ประดิษฐ์ ครัววัฒนา. (2546). *โหนด : ศาสตร์และศิลป์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2564). *โหนด*. สืบค้น 10 มกราคม 2566, จาก <http://th.m.wikipedia.org/wiki>

สุรัชย์ จันทร์จรัส. (2554). *ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ*. ขอนแก่น :สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อุรวดี แก้วละเอียด. (2550). ศาสตร์และศิลป์แห่งไวน์. *วารสารนักบริหาร*, 27(1), 73-78.

Alcohol and Tobacco Tax and Trade Bureau. (2016). *American Viticultural Area (AVA)*. Retrieved July 29, 2022, from <https://www.ttb.gov/wine/American-viticultural-area-ava>.

Institut National de l'Origine et de la qualite. (2 0 2 2) . *Disposition de controle communes a l' Oeigineviticoles*. Retrieved March 20, 2020, from <http://inao.gouv.fr>

